Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrĭ Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergˑ în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daubs; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 anĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 190. Braşovŭ, Vinerĭ 24 Augustŭ (5 Septemvre) 1890.

O reprivire.

I.

Braşovŭ, 23 Augustŭ st. v.

Impărtăşirea din Viena, ce amŭ publicat'o erĭ relativŭ la resultatulŭ întrevederii dela Ischl, este de-o importanţă atâtŭ de mare, încâtŭ nu putemŭ sĕ nu facemŭ observaţiunile nóstre la cele atinse în ea.

Spre a puté însĕ înţelege bine situaţiunea de faţă, este necesarŭ sĕ aruncămŭ o privire în trecutulŭ celŭ mai apropiatŭ.

Vechii noştri cetitorĭ îşĭ vorŭ aduce aminte câtŭ de multŭ erau agitate spiritele la noi în Ardélŭ când se ventila, în tómna anului 1883, în ḑiare grava întrebare: de ce a fostŭ invitatŭ d. Ionŭ Brătianu la Gastein? ce scopŭ au avutŭ negociările între d-sa şi d-lŭ de Bismarck?

„Gazeta Transilvaniei“, constatândŭ pe temeiulŭ enunciaţiunilorŭ organelorŭ de publicitate competente, că la Gastein s'a tractatŭ de-o alăturare a României la alianţa germano-austriacă şi analisândŭ unii articulĭ ai „Românului“, p'atuncĭ primulŭ organŭ alŭ partidei dela putere, scrise între altele:

„Condiţiunile, dela carĭ face dependentă „Românulŭ“ împăciuirea şi frăţietatea cu Austro-Ungaria suntŭ:... „Sĕ nu ne mai ia nimicŭ, sĕ nu ne mai lovéscă, sĕ nu ne mai insulte, sĕ nu priméscă Austria a întra în comisiunea dunărénă ca riverană ce nu este, ci ca putere mare ce este, şi sĕ trăéscă în deplină egalitate cu Românii ce suntŭ în statulŭ ei.“

„Cu bucuriă vedemŭ, că ultimulŭ punctŭ, privitoru la suferinţele Românilorŭ de sub stăpânirea puternicelorŭ împĕraţii vecine, forméză în situaţiunea seriósă de faţă obiectulŭ discusiunei în pressa română, ne pare bine, că „Românulŭ“ înşiră între condiţiile de împăcare şi aceea de a se da deplină egalitate Românilorŭ din Austro-Ungaria. Nu putemŭ întra astăḑĭ în fondulŭ acestei cestiunĭ importante, dér suntemŭ cu totulŭ de părerea acelora, carĭ susţinŭ, că deslegarea ei se impune cu necesitate României în momentulŭ când Austro-Ungaria, avêndŭ trebuinţă de ea, apeléză la concursulŭ ei.

„Intr'adevĕrŭ, décă ómenii de statŭ ai României, nu se vorŭ folosi de ocasiunea, ce li-se dă astăḑĭ spre a precisa „limpede şi lămuritŭ“ în sensulŭ dorinţelorŭ generale naţionale, posiţiunea statului românŭ şi a întregului elementŭ omogenŭ faţă cu împĕrăţiile aliate, carĭ apeléză la sprijinulŭ lui, nu credemŭ, că li-se va mai presenta vre-odată o altă ocasiune mai favorabilă. Ḑicemŭ decĭ cu „Românulŭ“: Sĕ cumpănéscă bine fraţii noştri, ce trebue sĕ facă în complicările, ce amenință Europa, pentru ca sĕ avemŭ mai multĭ sorţĭ, că nu vomŭ fi espuşĭ la marĭ sacrificii şi nouĕ pagube“.

Ingrijirile nóstre erau mai multŭ ca întemeiate, căcĭ pe când fericitulŭ C. A. Rosetti cerea în organulŭ sĕu, ca condiţiune de împăcare a României cu monarchia nóstră, ca Românii de sub sceptrulŭ acesteia sĕ se bucure de egala îndreptăţire, pe atuncĭ foile maghiare puneau alte condiţiunĭ cu totulŭ opuse şi ne strigau c'unŭ glasŭ, nouĕ celorŭ de dincóce: Lasciate ogni speranza!

Totŭ pe atuncĭ „Gazeta Transilvaniei“ în numĕrulŭ sĕu dela 14/26 Septemvre 1883 a arătatŭ între altele, că vocea popórelorŭ nemaghiare din Ungaria şi Transilvania fiindŭ sugrumată prin legea şi praxa asupritóre unguréscă, coaliţiunea naţionalităţilorŭ, de care se temŭ aşa de multŭ cei ce se sciu vinovaţĭ, nu se póte sĕvêrşi în parlamentŭ, ci numai afară de parlamentŭ şi că acéstă împrejurare invólvă celŭ mai mare periculŭ pentru Ungaria şi pentru Maghiarĭ, fiind-că Nemaghiarilorŭ li-s'a creatŭ o stare analogă celei din 1848. Articululŭ acesta alŭ „Gazetei“ a fostŭ reprodusŭ de mai multe foi unguresci şi germane din monarchiă, între carĭ şi de „Neue Fr. Presse“ şi de „Nemzet.“

Organulŭ din urmă alŭ guvernului ungurescŭ ne-a ţinutŭ de rĕu, că amŭ reîmprospĕtatŭ evenimentele dela 1848, ḑicêndŭ, că orĭ că vomŭ avé în vedere mişcarea naţionalităţilorŭ din Austria, orĭ că vomŭ basa probabilitatea realisărei pretensiunilorŭ nóstre pe afacerile croate, în amêndouĕ casurile ne vomŭ espune unei marĭ desamăgirĭ; orĭ şi ce s'ar întêmpla în Austria, nicĭ chiar federalismulŭ nu va puté aduce vre-unŭ folosŭ Românilorŭ transilvănenĭ séu ungurenĭ şi nicĭ unŭ bărbatŭ de statŭ ungurŭ nu va mai fi sedusŭ a face esperimente nouĕ ca cu Croaţia. „Nemzet“ şĭ-a încheiatŭ articululŭ prin următórele caracteristice espectorărĭ:

„Estravaganţii Românĭ au speratŭ dela România împlinirea unorŭ dorinţe secrete; dér după esperienţe de multĭ anĭ şi după feliurite schimbărĭ internaţionale... au pututŭ sĕ se convingă, că din partea României nu vorŭ căpĕta nicĭ unŭ felŭ de ajutorŭ în realisarea visurilorŭ şi a urei lorŭ, séu pentru-că acestŭ statŭ nu le póte ajuta, séu pentru-că nu voesce sĕ le ajute şi de aceea nu'i póte nicĭ încuragia. Tocmai acum politica românéscă se află într'unŭ stadiu, care apropiă pe România de noi şi mai ales cu privire la agitaţiunile române s'au făcutŭ promisiunĭ obligătóre, că acea direcţiune, care place Românilorŭ dela noi cu greu va puté conta pe politica română.“

Aşa scria „Nemzet“ a treia ḑi după ce ministrulŭ-preşedinte românŭ de atuncĭ d-lŭ Ioanŭ Brătianu avuse la Viena o întêlnire cu primulŭ ministru ungurescŭ Tisza.

Totŭ pe atuncĭ d-lŭ Titu Maiorescu, vorbindŭ într'o scrisóre adresată „României Libere“ despre resultatele, ce le póte avé o înţelegere a României cu Austro-Ungaria ḑise:

„Desvoltarea nóstră internă reclamă pace şi pe de altă parte o înţelegere stabilită cu puterile centrale din occidentŭ, póte avé de resultatŭ, pe lângă limpeḑirea întregei nóstre posiţii diplomatice faţă cu politica generală a Europei, punerea ad acta a cestiunei Dunărei şi aceea îmbunĕtăţire a relaţiilorŭ dintre Românii transilvănenĭ şi Maghiarĭ, pe care suntemŭ în dreptŭ de a-o aştepta dela unŭ statŭ vecinŭ şi amicŭ.“

Câteva ḑile mai târḑiu „Gazeta Transilvaniei“ continuândŭ polemia cu „Nemzet“ scrise:

„România, ḑice „Nemzet“, séu nu voesce, séu nu póte sĕ ajute Românilorŭ din Transilvania şi Ungaria.

„Nu voesce? — Bărbaţii de statŭ din România vĕdŭ pré bine, că persecuţiunea elementului românescŭ dela noi este o ameninţare pe faţă a elementului omogenŭ din statulŭ românŭ, cum ar puté ei dér sĕ nu voéscă a contribuì din parte-le, ca sĕ se curme acéstă persecuţiune?

„Nu póte? — Nu înţelegemŭ de ce România sĕ nu pótă sĕ pună unŭ cuvêntŭ bunŭ în favórea Românilorŭ asupriţĭ din imperiulŭ austro-ungarŭ, tocmai acum, când acestŭ imperiu caută alianţa ei şi precum vedemŭ îi atribue unŭ mare preţŭ.

„Dér „Nemzet“ vorbesce de promisiunĭ obligătóre, ce s'ar fi făcutŭ cu privire la „agitaţiunile române“ din partea guvernului românŭ. Cum ar puté sĕ ia guvernulŭ unui statŭ streinŭ rĕspunderea pentru mişcările naţionale dela noi? Şi óre nu vede „Nemzet“, că mişcarea nóstră, încâtŭ s'a manifestatŭ pănă acuma, este cu totulŭ de sine stătătóre şi că nu ne trebue agenţĭ strĕinĭ sĕ ne înveţe, care este dreptulŭ nostru încălcatŭ de regimulŭ ungurescŭ?“ („Gaz Trans.“ nr 115 din 1883.)

Acésta a fostŭ discusiunea ur-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Pescarulŭ din Scarf

de D. *Wiener*.

Intre Ostende şi Sluis se estinde o câmpiă, espusă tuturorŭ furtunilorŭ mării nordice. Loviturile valurilorŭ furibunde le împedecă ţĕrmurulŭ puţinŭ ridicatŭ, întocmai pe cum spiritulŭ mai înaltŭ dobórĕ cu umilinţa sa sumeţia îngâmfată şi fără marginĭ.

Pe acestŭ teritoriu nimicŭ nu se produce, ce ar puté fi folositorŭ spre susţinerea vieţii, nimicŭ nu înfloresce, ce sĕ delecteze ochiulŭ, séu sĕ înfrumseţeze regiunea. Când vênturile de méḑă-nópte sbiciuescŭ valurile mării, acelea spală ţĕrmurii, şi décă încetândŭ furtuna, marea se re'ntórce érăşĭ în albia sa, nisipulŭ ţĕrmurului rĕmâne acoperitŭ cu scoicĭ şi plante marine.

Uşorŭ ne putemŭ închipuì, că pe unŭ locŭ atât de pustiu puţinĭ locuitorĭ suntŭ. Pe o estindere de mai multe mile abia douĕ sate misere şi câteva colibĭ, împrăştiate, pe icĭ-colo arată urma omenéscă. Pe timpulŭ naraţiunei nóstre ţinutulŭ acesta era locuitŭ de ómenĭ mai puţinĭ ca acuma, pentru-că pe atuncĭ domniau în Europa raporturĭ sociale cu totulŭ deosebite de cele de aḑĭ; omenimea era împărţită în diferite clase, ér diferitele clase erau despărţite între sine prin diferite bariere, pe carĭ timpulŭ le-a distrusŭ cu totulŭ. Locuitorii vechĭ ai acestei regiunĭ cu puţinŭ s'au deosebitŭ de cei de acum in îmbrăcăminte, datine, ba şi în fisonomiă; aceştia şĭ-au păstratŭ caracteristica originală a acelora. Sunt simplii, lealĭ mândri, şi une-orĭ chiar şi temerarĭ, ca marea, pe alŭ cărui ţĕrmurŭ locuescŭ.

Istoria nóstră datéză de pe timpulŭ seculului alŭ VI-lea, unŭ timpŭ destulŭ de îndepărtatŭ de noi, dér şi pe acelea vremĭ erau pasiunĭ fierbinţĭ, bucurii casnice, speranţe dulcĭ şi aşteptărĭ zadarnice, tocmai ca şi în timpurile nóstre; legăturile familiare şi pe atuncĭ erau stimate, le păstrau fidelŭ şi se apărau fără frică.

Intr'o sérĕ întunecósă — era pe la sfêrşitulŭ tómnei — unŭ pescarŭ din jurulŭ Scarfului — astfelŭ se chema unŭ sătuleţŭ — privia de pe ţĕrmurĭ la undulaţiunea valurilorŭ spumegânde. Pe orizontŭ se ridicau norĭ grei, carĭ prevestiau, că o furtună se apropiă. Pescarulŭ era unŭ omŭ înaltŭ, bine făcutŭ, cu pĕrŭ suriu şi cu fisonomiă ambiţiósă, dér plăcută.

Loculŭ pe care stetea, era unŭ locŭ mai ridicatŭ, la a cărui pólă erau ruinele vechiului castelŭ din Scarf; casa în care locuia pescarulŭ cu familia sa nu era departe de aci. După o pausă mai lungă se întórse spre unŭ copilŭ, ce era aprópe de elŭ, şi ḑise:

„La nópte, fiule, nu vom pescuì, dă de scire tătâne-tĕu şi celorlalţĭ; şi aşa aḑĭ îmĭ aşteptŭ fiulŭ sĕ vină acasă dela Pournai, ér nóptea va fi fórte viforósă; — mai bine va fi decĭ sĕ rĕmânemŭ acasă.“

Copilulŭ fugì de-a rêndulŭ în colibele de pe ţĕrmurŭ, carĭ erau de ceea parte a castelului, ér pescarulŭ se reîntórse la casa sa. Acéstă locuinţă constă din patru despărţĕminte, uşa din afară ducea în primulŭ despărţĕmêntŭ, care era mobilatŭ şi arangiatŭ într'unŭ modŭ surprindĕtorŭ. Când pescarulŭ din Scarf intrà în odaiă la zarea focului şi licurirea luminei sĕ putea observa, că aicĭ nimicŭ nu lipsesce din cele necesare pentru vieţă; căută în jurŭ şi cu îndestulire surîse, când deodată se află în braţele fiicei sale, o tînĕră plăcută abia de 14 anĭ.

Acésta abia pricepù intenţiunea tatălui sĕu de a rĕmâné acasă, şi fugi plină de bucuriă în celalaltŭ despărţĕmêntŭ, unde era mamă-sa şi strigà:

—„Mamă, mamă! bucură-te, căcĭ tata nu va merge la nópte pe mare.“

Mama, care a trebuitŭ sĕ fi fostŭ cândva fórte frumósă, şi pe care şi acum sĕ vedeau urmele acelei frmseţĭ, sĕrutà pe soţulŭ sĕu şi se puseră lângă cuptorŭ. Intr'acestea vêntulŭ totŭ creştea, ér marea gemea ca şi cum i-ar fi sbiciuitŭ adêncimea demonii furioşĭ ai iadului.

„Evelină, vomŭ avé o nópte gróznică“, ḑise pescarulŭ cătră fiica sa — „adă cartea cea de rugăciunĭ sĕ ne rugămŭ pentru nefericiţii, pe carĭ i-au ajunsŭ viforulŭ pe mare.“

Evelina se sculà, aduse cartea şi o dete tatălui sĕu, care se rugà din ea cu tonŭ înaltŭ, pănă ce fiica şi soţia sa îngenunchiară lângă elŭ.

Nóptea devenì din ce în ce mai îngrozitóre, vêntulŭ şuera pe lângă casă ca şi cum ar voì s'o prefacă în ruine; marea din ce în ce vuia mai teribilŭ, câte unŭ trăsnetŭ sguduia casa; soţia

mată în tómna anului 1883 în pressa de dincolo şi de dincóce. Se vedemŭ acuma, ce s'a petrecutŭ de atuncĭ dincolo şi dincóce în ceea ce privesce „îmbunătăţirea relaţiilorŭ“ dintre Românĭ şi Maghiarĭ.

Vocĭ asupra procesului „Gazetei.“

Cetimŭ în „Erdelyi Hirado“ dela 23 Augustŭ n. c.

Sub titlulŭ *„Românulŭ“*, apare în Bucurescĭ o fóiă valahă, care din incidentulŭ procesului de pressă alŭ „Gazetei Transilvaniei“ adreséză înjurăturĭ alese în contra naţiunei maghiare. Grosolanulŭ articulŭ îlŭ comunicămŭ mai josŭ în tótă estinderea lui:

„Erĭ s'a judecatŭ la Cluşiu procesulŭ intentatŭ „Gazetei Transilvaniei“ de cătră procurorulŭ regescŭ din Ungaria, pentru două articole apărute în bĕtrânulŭ diarŭ braşovénŭ în lunile lui Februarie şi Aprilie din anulŭ acesta. Am cetitŭ acele articole, precum cetimŭ tóte vaietele cele jalnice şi tóte strigătele de durere şi de mâniă, carĭ isbucnescŭ adesea în colónele diarelorŭ române din Transilvania. Ele nu conţinŭ decâtŭ adevĕrulŭ, nimicŭ alta, decâtŭ adevĕrulŭ, dér se pare că tocmai adevĕrulŭ, starea reală a lucrurilorŭ suntŭ cele două cause, carĭ facŭ pe Ungurĭ sĕ tresalte de mâniă, sĕ'şĭ pérdă cumpĕtulŭ, sĕ devină ceea ce suntŭ în realitate: barbarĭ, prigonitorĭ de popóre, ómenĭ incapabilĭ a pricepe până şi cele mai elementare principii şi credinţe, carĭ se află din nascere în inima unui omŭ.

„Nu era în articolele „Gazetei“ nicĭ o insultă, nicĭ o înjurătură de felulŭ celora carĭ umplu colónele diarelorŭ maghiare din Cluşiu, şi carĭ suntŭ adresate naţionalităţilorŭ nemaghiare, nenorocitelorŭ, schingiuitelorŭ şi prigonitelorŭ naţionalităţĭ nemaghiare de sub coróna St-lui Stefanŭ.

„Tocmai pentru că insultele lipsiau; tocmai pentru-că înjurăturile nu păngăriau prosa Gazetei; tocmai pentru-că redactorulŭ autorŭ alŭ celorŭ două articole încriminate întrébă, de ce Ungurii închid şcólele române? de ce nu se permite Românilorŭ a'şĭ deschide şcóle pe socotéla lorŭ, cu cheltuiala şi sudórea lorŭ şi numai a lorŭ? tocmai pentru-că, fără a răcni ca confraţii din Cluşiu, constată după istoriă, că pămêntulŭ, pe care Maghiarii vorŭ sĕ'lŭ stăpânéscă singurĭ năbuşindŭ într'ênsulŭ orĭ-ce altă suflare, nu a fostŭ şi nu póte sĕ fiă alŭ Ungurilorŭ, ci alŭ tuturorŭ némurilorŭ ce locuescŭ pe dênsulŭ; de aceea s'a înfuriatŭ procurorulŭ şi a trasŭ în judecată pe „Gazeta Transilvaniei.

„Nu găsimŭ altă esplicaţiune, nu vedemŭ alte cuvinte, cum n'am vĕdutŭ nicĭ în procesele „Tribunei“.

A spune adevĕrulŭ este a comite o crimă de statŭ dincolo peste munţĭ. A întreba, pentru ce nu se lasă Românii a învĕţa românesce şi pentru ce li-se închidŭ şcolile, este a sgudui temeliile statului maghiarŭ. A lua istoria maghiară, sasă, română de acum sute de anĭ şi a estrage dintrênsa unŭ adevĕrŭ, a copia nisce afirmaţiunĭ, pe carĭ le spun şi le probéză din moşĭ-strămoşĭ înşişĭ Maghiarii, este a deveni turburătorŭ alŭ ordinei publice, unŭ duşmanŭ alŭ statului maghiarŭ.

„Ce se va spune la Cluşiu, ce se va fi spusŭ în pertractarea procesului „Gazetei“, nu scimŭ. Scimu însĕ unŭ lucru: Ungurii, vecinii noştri, se jócă cu foculŭ — şi se jócă cu foculŭ, care póte arde şi pârjoli mai gróznicŭ decâtŭ orĭ-care altŭ focŭ.

„Ungurii şi Ovreii maghiarisaţĭ — fiinţe ignobile şi murdare, drojdia şi scârba Israeliţilorŭ din tótă lumea, Ungurii şi Ovreii maghiarisaţĭ credŭ, că potŭ sĕ sgâriă pe pielea naţionalităţilorŭ nemaghiare din ţĕrile, blăstĕmate de politică a fi sub coróna St-lui Stefanŭ, cu aceiaşĭ infamă libertate, cu care sgâriă pe hârtia diarelorŭ din Pesta şi din Cluşiu. Pielea omenéscă e mai simţitóre decâtŭ hârtia, — a spus'o până şi Caterina II, ţarina Rusiei.

„Bage de sémă! bage de sémă! sĕ nu dea naţionalităţilorŭ nemaghiare câtŭ potŭ sĕ rabde, căcĭ resultatulŭ va fi gróznicŭ.

„Intr'unŭ momentŭ de lucidă mâniă, unŭ ministru alŭ Ungariei a spusŭ unŭ mare adevĕrŭ: statulŭ ungarŭ se duce. Ungurii suntŭ beţĭ, nu sciu ce facŭ, îşĭ grăbescŭ ei singurĭ ducerea.

„Naţionalităţile nemaghiare, scóse însr'o bună diminéţă din tóte marginile răbdării, vorŭ dice ca odinióră bunii cetăţenĭ ai Romei perverşilorŭ, înecaţĭ în crime şi în infamii: *quosque tandem*!... până când!? Şi nu spre binele Ungurilorŭ va răbufni din milióne de pepturĭ acéstă tragică întrebare.

„Bage de sémă! bage de sémă! Ungurii se jócă c'unŭ focŭ teribilŭ.“

Din causa articulului de mai susŭ s'a încinsŭ între organulŭ oficiosŭ din Pesta „Nemzet“ şi între „Românulŭ“ din Bucurescĭ o polemică înfocată cu privire la care „Românulŭ“ dela 1 Septemvre scrie următórele:

„Inregistrândŭ şi dândŭ în traducere articolulŭ nostru scrisŭ cu ocasiunea pertractării procesului „Gazetei Transilvaniei“, organulŭ oficiosŭ „Nemzet“, după-ce ne trage o ocară aşa cum sciu Ungurii, cu mândria gólă care-i caracteriséză, scrie:

„„Românulŭ“, décă n'o scie încă, sĕ asculte acum: nu ne este frică de ameninţările lui, ci ne batemŭ jocŭ de halucinaţiunile diariştilorŭ românĭ“.

„Aceste din urmă rêndurĭ ale oficiosului maghiarŭ li-se pare chiar şi Ungurilorŭ atâtŭ de ridicole şi nescrise la loculŭ lorŭ, încâtŭ o altă fóia oficiósă, „Aradi Közlöny,“ ocupându-se într'unŭ articolŭ de fondŭ de „Nemzet“ şi „Românulŭ“, scrie:

„„Nu suntemŭ de acordŭ cu „Nemzet“. Nu putemŭ sĕ luămŭ în bătaiă de jocŭ ceea-ce scrie „Românulŭ“, întocmai cum nu ni-ar plăcé sĕ ne ia în bătaiă de jocŭ, când am scrie noi ceva, o naţiune mai mare. Căcĭ la urma urmelorŭ, de unde şi până unde atâta mândriă? Cu ce dreptŭ acéstă bătaiă de jocŭ? Suntemŭ óre o putere atâtŭ de uriaşă pe lângă Românĭ, încâtŭ sĕ ne batemŭ jocŭ de supĕrarea lorŭ? Séu putemŭ fi atâtŭ de preocupaţĭ şi mărginiţĭ, încâtŭ sĕ nu ne permitemŭ decâtŭ nouă dreptulŭ de a ne revolta? Nicĭ una, nicĭ alta. Căcĭ mai 'nainte de tóte, ca putere mică nu putemŭ sĕ ne rădimămŭ decâtŭ pe noi înşine şi pe popórele micĭ, ce ne încongióră, pe care nu ne este permisŭ sĕ le luămŭ peste piciorŭ, şi apoi şi alte naţiunĭ au dreptulŭ de a se apéra, şi fiă-care naţiune simte şi scie ea singură pentru-ce strigă şi se revoltă“.

„Fórte bine! Diarulŭ oficiosŭ din Sudulŭ Ungariei recunósce, că avemŭ şi noi dreptulŭ de a ne revolta, când conaţionalii noştri din Ungaria suntŭ persecutaţĭ şi loviţĭ, pentru-că ţinŭ la naţionalitatea lorŭ. E tréba lui „Nemzet“, séu mai bine a celorŭ două oficióse, sĕ se înţelégă şi sĕ se ajungă la o vedere şi părere comună în acéstă privinţă. Totŭ ce voimŭ sĕ mai relevămŭ, suntŭ următórele rêndurĭ din „Aradi Közlöny“, care dovedescŭ, că nu póte unŭ Maghiarŭ sĕ spună unŭ adevĕrŭ, sĕ recunóscă unŭ dreptŭ, fără ca imediatŭ sĕ nu dea în gropĭ, lăudându-se, séu afirmândŭ cine scie ce prăpastii. Etă ce mai scrie numitulŭ organŭ:

„„Dér într'o privinţă suntemŭ de acordŭ cu „Nemzet“. Nu ne pasă nu numai de ameninţările „Românului“ şi ale întregei Românii, dér nu ne este témă nicĭ de ameninţările întregei Rusii, la spatele căreia se ascunde „Românulŭ“(?). Noi avemŭ încredere în cele două milióne baionete ale Austro-Ungariei şi în puscile Mannlicher, precum şi în aliaţii noştri. Şi décă României îi este mai scumpă alianţa cu Rusia, poftéscă şi priméscă protecţiunea Muscalilorŭ“...

„Că nu le pasă de ameninţările nóstre, nu scimŭ. La totŭ casulŭ este uşorŭ sĕ'ţĭ baţĭ pieptulŭ dela adăpostŭ. Vitézulŭ în luptă se vede. Câtŭ despre afirmarea, că noi amŭ sta sub adăpostulŭ Rusiei, protestămŭ! Urîmŭ pe Ruşĭ totŭ aşa de multŭ, pe câtŭ de multŭ desaprobămŭ pe Maghiarĭ, pentru-că persecută pe fraţii noştri de dincolo. Şi décă Ungurii dorescŭ prietiniă sinceră cu noi, n'au decâtŭ sĕ se pórte omenesce cu Românii de sub coróna Sf. Stefanŭ. Nu putemŭ noi sĕ întindemŭ mâna amicală acelora, carĭ cu aceeaşĭ mână lovescŭ în fraţii noştri. Ér câtŭ despre cele două milióne baionete, Ungurii sĕ se întrebe: la casŭ de grea cumpĕnă şi când se vorŭ ridica împotrivă-le naţionalităţile, câte arŭ puté sĕ fiă îndreptate contra lorŭ înşile?“

Adunarea generală a Asociaţiunei transilvane.

(Dela raportorulŭ nostru specialŭ)

III.

Reghinulŭ săsescŭ, 17 Augustŭ v. 1890.

La întrunirile anuale ale Associaţiunei nóstre s'a făcutŭ bunulŭ obiceiu de a se împreuna lucrurile seriόse şi obositóre cu momente vesele şi recreatóre, s'a făcutŭ obiceiulŭ de a-se amesteca, după cum dice Latinulŭ, *utile cum dulci*. Bravii Reghinenĭ n'au întrelăsatŭ a se îngriji şi de partea recreatóre şi comitetulŭ arangiatorŭ, în frunte cu d-lŭ advocatŭ *Patriciu Barbu*, a căutatŭ sĕ facă petrecerea celorŭ adunaţĭ în oraşulŭ dela pólele munţilorŭ Gurghiului câtŭ se póte mai plăcută. Şi în adevĕrŭ i-a şi succesŭ a o face astfelŭ.

Prima din petrecerile îmbinate cu adunarea generală a fostŭ *banchetulŭ*, care s'a ţinutŭ Mercurĭ în 15 Augustŭ, după terminarea primei şedinte. Banchetulŭ, la care au luatŭ parte la 150 persóne, s'a ţinutŭ în spaţiósa sală a bine întreţinutului hotelŭ orăşenescŭ. De faţă se aflau, afară de membrii comitetului, primarulŭ oraşului, protopretorulŭ şi alţĭ onoraţiorĭ. Serviciulŭ a fostŭ destulŭ de bunŭ, deşi preţulŭ a fostŭ câtŭ se póte de moderatŭ. O musică din locŭ căuta sĕ'nveseléscă pe mesenĭ cu felurite arii naţionale. Şirulŭ toastelorŭ îlŭ deschise preşedintele Associaţiunei, d-lŭ *Bariţŭ*, care închină în sănĕtatea Maiestăţii Sale Impĕratului şi Regelui nostru, sub a cărui înaltă protecţiune s'a înfiinţatŭ şi s'a pututŭ desvolta Associaţiunea. Părintele protopopŭ *G. Şagău*, accentuândŭ importanţa şi meritele Associaţiunei, închină pentru comitetulŭ ei. D-lŭ vicepreşedinte *Dr. Il. Puşcariu* toastă pentru oraşulŭ Reghinŭ, şi pentru autorităţile politice, ce erau de faţă. La acestŭ toastŭ rĕspunse în scurte, dér bine simţite cuvinte d-lŭ *Göllner*, primarulŭ oraşului, golindŭ paharulŭ sĕu pentru prosperarea Associaţiunei, care a aflatŭ de bine a'şĭ ţiné de astă-dată adunarea sa generală în Reghinŭ, şi în sănĕtatea venerabilului ei preşedinte. D-lŭ *I. Popescu* ridică paharulŭ sĕu în onórea Românilorŭ din Reghinŭ, carĭ au primitŭ cu atâta afabilitate şi frăţéscă dragoste pe membrii Associaţiunei veniţĭ din deosebitele părţĭ ale ţĕrii. Afară de aceste toaste, aşa dicêndŭ oficióse, profesorulŭ *A. Bârseanu* închină pentru femeile române, care sciu desvolta în fiiĭ lorŭ simţulŭ de jertfire pentru binele comunŭ, éră redactorulŭ „Calicului“, d-lŭ *I. Popa*, ţinŭ tradiţionalulŭ sĕu toastŭ umoristicŭ, care de astă-dată se ocupă cu *bogăţia pré mare literară*, ce o avemŭ, şi care toastŭ produse mare ilaritate între mesenĭ.

---

pescarului în nelinişte sa aţîţa foculŭ, la care gătea cina pentru soţulŭ şi fiulŭ ei, pe care 'lŭ aştepta cu multă nerăbdare. Evelina mergea acuşĭ la uşe, acuşĭ la feréstră, ascultândŭ nu cumva óre va audi venindŭ pe fratele sĕu.

Când în fine furtuna mai încetă, cineva bătu aspru la uşă, pescarulŭ se sculă repede, şi cu acestea cuvinte: „e aci fiulŭ meu“ — o deschise, dér îndată se şi retrase surprinsŭ, căcĭ pe uşe intră unŭ omŭ obositŭ, palidŭ şi udŭ, avêndŭ pe braţe o tînĕră frumósă, ce se părea a fi mórtă. Abia intră înăuntru, şi făcu semnŭ căsenilorŭ, sĕ închidă uşa, apoi depuse povara, şi a rugatŭ pe cele două femei, ca sĕ se îndure de biata tînĕră şi sĕ-i tindă mână de ajutorŭ. Deşi când a intratŭ streinulŭ în casă, pe faţa pescarului se oglindă, pe lângă surprindere, şi ambiţiune, totuşĭ audindŭ rugămintea se apropiă de streinŭ, cu mânile-i puternice ridică fata pe jumĕtate mórtă şi o duse în altă odaiă, unde punêndu-o pe unŭ aşternutŭ o dete în grija soţiei şi a ficei sale. Intorcêndu-se la óspele neaşteptatŭ îlŭ întrebă, cine e, la ce acesta rĕspunse cu o asemenea întrebare.

— „D-ta eştĭ pescarulŭ din Scarf, şi voiescĭ a'mĭ jura, că nu mĕ vei trăda?“

— „Eu sunt Walsan, pescarulŭ din Scarf“ — fù rĕspunsulŭ — „îţĭ iertŭ acéstă întrebare, eu pe nimenea nu trĕdezŭ.“

— „Şi aşa'i bine, mĕ încredŭ în d-ta“, dise pescariulŭ, „sĕ sci déră, că acéstă fată, pe care o-am adusŭ pe braţe, e fiica contelui Carol de Flandria; cu pericululŭ vieţii mele am scăpat'o de ucigaşii tatălui sĕu.“

— „De ucigaşii tatălui sĕu?“ dise pescarulŭ cu mirare, „l'au ucisŭ pe contele de Flandria?“

— „Erĭ fù ucisŭ în biserica din Burg, din norocire fiulŭ a fostŭ departe, ér fiica e scăpată, décă numai d-ta nu vei denega ajutorulŭ, pe care însuşĭ fiulŭ d-tale i-l'a promisŭ, care acum lucră, ca sĕ îndrepte în alte părţĭ pe persecutorii noştri.“

— „Fiulŭ meu!“ dise pescariulŭ cu mândriă, — „ce a promisŭ elŭ, tatălŭ-sĕu va împlini, dér cine eştĭ d-ta?“

— „Eu sunt contele Baldovin Varrini“, dise strieulŭ. „Insĕ nu avemŭ multŭ timpŭ de-a vorbi, iubite pescarŭ. Ucigaşii triumféză, tatălŭ zace mortŭ, fiulŭ încă nu e în stare a'şĭ reocupa orĭ apĕra moşia fără ajutorŭ streinŭ, ér fata persecutată de ucigaşii tătâ-ne-sĕu, în totŭ minutulŭ póte sĕ cadă în ghiarĕle lorŭ. Nu potŭ întârdia multŭ, încă în nóptea asta trebue sĕ ajungŭ la ţĕrmurii Franciei; acolo pe fata o voiu pune în locŭ sigurŭ, şi ca unŭ supusŭ credinciosŭ alŭ domnului meu, voiu cerca ajutorŭ până a nu erupe revoluţiunea cu tótă vehemenţa. Aĭ cuteza a veni acum pe mare?, ai sĕ capeţĭ o atare rĕsplată, ca şi care pescarŭ nicĭ când nu a primitŭ.“

— „Vitejia încă e totŭ aşa de înfricoşată“ — rĕspunse pescariulŭ, „încâtŭ acelŭ odorŭ, pe care voiescĭ a'lŭ mântui, va cădé victimă încă înainte de a ajunge la ţĕrmurii Franciei. Lasă-o pe dênsa aicĭ.“

„Dér décă o vorŭ descoperi“ — dise Baldovin „o vorŭ ucide, ca pe tatălŭ sĕu. D-ta eştĭ bărbatŭ şi fiulŭ mărei şi totuşĭ 'ţĭ-e frică de furtună?“

— „Eu nu mĕ temŭ“, dise pescarulŭ pe scurtŭ„ dér étă fiulŭ meu Adalbert — Dumnedeu sĕ te binecuvinte.“

Adalbert, obositŭ de fatigiele nopţii, apărù în uşe; de pe buclele-i negre curgea apa; cum privì în jurŭ, fugì la tatălŭ sĕu şi'lŭ îmbrăţişă.

— „In bună vreme ai sositŭ, chiar avemŭ lipsă de tine“, dise tatălŭ sĕu, „pune lăcatulŭ celŭ mare pe uşe şi nu lăsa pe nimenea sĕ între, până nu voiu arăta streinului unŭ adăpostŭ, pe care încă nu'lŭ cunósce.“

— „Nicĭ o fiinţă nu va întra“, dise tînĕrulŭ.... Pescarulŭ luândŭ o făcliă în mână a intratŭ în odaia, în care era culcată Margareta de Flandria, îngrijită de soţia şi fiica lui.

— „Décă va bate cineva la uşe“ şoptì soţiei sale „îndată sĕ'mĭ urmaţĭ mie.“

Apoi a întratŭ cu contele în o altă odaiă, s'a apropiatŭ de unŭ părete, care probabilŭ a rĕmasŭ din vre-o mănăstire vechiă, şi de care era lipită casa. Acestŭ părete era ziditŭ din petrii grandióse, şi streinulŭ privì cu uimire, cum pescarulŭ scóse o pétră mare din părete, după care se vedéu nisce trepte ce ducéu sub ruine. Prin acéstă întrare secretă era în legătură casa pescarului cu ruinele castelului, în care era o singură odaiă, ce se putea locui şi cunoscută numai de pescarŭ. Aicĭ conduse pescarulŭ pe streinŭ şi'i dise:

— „Contesa póte sĕ rĕmână aicĭ, soţia şi pruncii mei o vorŭ pădì, îi vorŭ servì şi se vorŭ îngrijì de ea. Noi vomŭ pleca pe mare. Pe d-ta, décă nu vomŭ fi îngropaţĭ de valurile mării, te voiu duce în Boulogne, acolo vei putea sĕ

Totŭ în 15 Augustŭ v. la 9 óre séra s'a ţinutŭ *concertulŭ* care se póte numi pe deplinŭ reuşitŭ din tóte punctele de vedere.

A fostŭ o ideiă câtŭ se póte de norocósă din partea comitetului arangiatorŭ de a învita pentru acestŭ concertŭ ca colaboratorĭ pe d-na *Maria Crişanŭ* din Sibiiu, soţia secretarului II alŭ Asociaţiunei, şi pe d-lŭ *Nicolae Popovicĭ*, prof. de cântărĭ la şcólele medii române din Braşovŭ, două puterĭ bine cunoscute şi în deobşte preţuite de aceia, carĭ au avutŭ prilegiu a le mai audi la asemenea producţiunĭ. Programa concertului a fostŭ următórea: 1) *Dima*: Cântecŭ de tómnă; *Tosti*: Vorrei morire; *Stefănescu*: Mândrulită, cântată de d-lŭ *N. Popovicĭ*. 2) Echourĭ de suspine, poesiă de *Popiliu*, declamată de d-şóra *Alexandrina Sceopulŭ*. 3) *Mozart*: Arie din fluerulŭ fermecatŭ, cântată de d-na *Maria Crişanŭ*. 4) *Alard*: Faust-Fantasie pentru violină şi piano, cântată de d-lŭ profesorŭ *Maroscher*. 5) *Kreutzer*: Duetŭ din opera „O nópte în Granada" pentru sopranŭ şi baritonŭ, cântatŭ de d-na *Maria Crişanŭ* şi d-lŭ *N. Popovicĭ*. 6) *Scheletti*: Dorulŭ, cântatŭ de d-şóra *Al. Sceopulŭ*. 7) *Dima*: *a)* Sequidilla şi *b)* Cerulŭ meu cântate de d-na *M. Crişanŭ*. 8) *Dima*: Scii tu mândră, şi *Musicescu*: *a)* Rĕsai lună şi *b)* Nevasta, care iubesce, cântece poporale esecutate de d-lŭ *N. Popovicĭ*.

Toţĭ câţĭ au luatŭ parte la esecutarea acestei alese programe au mulţămitŭ întru tóte aşteptările publicului, ce era de faţă într'unŭ numĕrŭ de totŭ frumosŭ.

D-na *Maria Crişanŭ*, elevă în musică a d-lui G. Dima, posede nu numai o voce limpede şi plăcută la audŭ, dér totodată şi o escelentă şcólă musicală. Solurile d-sale au plăcutŭ fără deosebire şi unŭ duetŭ asemenea celui esecutatŭ de d-sa împreună cu d-lŭ N. Popovicĭ rarŭ se aude la concertele din oraşele nóstre.

D-lŭ *Nicolae Popovicĭ*, recunoscutŭ pretutindenea ca unŭ adevĕratŭ artistŭ, a fostŭ şi de astă-dată la înălţimea sa. Dênsulŭ are „la voce" în adevĕratulŭ înţelesŭ alŭ cuvêntului, şi „Vorrei morire", esecutatŭ în Reghinŭ, unŭ bunŭ cunoscutŭ dela alte concerte ale d-sale, pare că mi-a mai plăcutŭ decâtŭ orĭ şi când. O deosebită impresiune au făcutŭ cântecele poporale dela finea programei, care fiindŭ de repeţite orĭ aplaudate, au trebuitŭ sĕ fiă însoţite şi de o „Doină, doiniţă", la care cântăreţulŭ se acompaniă însuşĭ la piano.

D-şóra *Alecsandrina Sceopulŭ* a doveditŭ în „Echourĭ de suspine" unŭ remarcabilŭ talentŭ de declamatŭ, şi „Dorulŭ" de Scheletti l'a cântatŭ cu multŭ sentimentŭ.

Acompaniamentul la piano la cele mai multe piese l'a esecutat d-lŭ *Maroscher*, profesorŭ de musică în Reghinŭ, care totodată a esecutat destulŭ de bine pe violină fantasia din Faust de Alard.

La *balulŭ* ţinutŭ în séra de 16 Aug. v. n'amŭ pututŭ lua parte, de óre-ce eramŭ tare obosiţĭ de călĕtoriă şi de petrecerile de mai 'nainte, şi — sĕ nu umblu cu şólda — de óre-ce amŭ trecutŭ de vêrsta, în care câte-va toure de valsŭ, séu unŭ cadrilŭ se preţuesce mai multŭ decâtŭ unŭ somnŭ sdravĕnŭ, priinciósŭ preparaţiune pentru o călĕtoriă, ce durézà o nópte şi mai bine.

M'am mulţămitŭ deci sĕ mĕ informezŭ dela alţii depre reuşita balului, rĕmânêndŭ sĕ recomandŭ redacţiunei „Gazetei", ca pe viitorŭ sĕ încredinţeze împărtăşirile dela adunările generale ale Asociaţiunei unui „cavalerŭ" mai cavalerŭ decâtŭ mine.

Toţĭ fără deosebire au constatatŭ, că şi balulŭ a fostŭ câtŭ se póte de frumosŭ. Publicŭ numerosŭ, majoritatea damelorŭ în frumóse costume naţionale şi restulŭ cu toalete totŭ aşa de frumóse şi cu gustŭ întocmite. In pausă unŭ juriu alcătuitŭ din doi domnĭ şi o domnişóră au avutŭ sĕ constate, care din costume meritä sĕ fiă premiate cu cele două premii de câte 2 napoleonĭ, hotărîte de mai 'nainte. Premiile le-a obţinutŭ d-na *Mănegută* pentru costumulŭ sĕu din Poiana Sibiiului şi d-na *M. Danŭ* pentru costumulŭ sĕu din Borgo-Prundŭ. Petrecerea a duratŭ până diminéţa.

Astfelŭ au fostŭ serbările din Reghinŭ. Deşi nu prea numerosŭ cercetate cu deosebire din partea membrilorŭ din ţinuturĭ mai depărtate, ele au fostŭ vesele şi în tóte privinţele bogate în róde. Meritulŭ de căpeteniă este alŭ fraţilorŭ din Reghinŭ, carĭ şi-au făcutŭ în modulŭ celŭ mai splendidŭ datorinţa lorŭ şi carĭ în adevĕrŭ suntŭ vrednicĭ de tótă lauda.

Viator.

---

vorbescĭ cu regele în persónă despre ajutorulŭ de lipsă."

— „In Boulogne?" dise streinulŭ agitatŭ. „Nu, acolo nu mĕ ducŭ, — sĕ ne nisuimŭ a ajunge la Bergue séu Calais, pentru-că în Boulogne nu aşĭ fi óspe bine primitŭ: odiniórä am vĕtĕmatŭ pe guvernatorulŭ contele de Boulogne, şi nu mĕ sfiescŭ a mărturisi, că eu am avutŭ dreptulŭ. Elŭ, ce e dreptŭ, de mulţĭ anĭ, nu mai trăiesce, dér poporulŭ într'atâta l'a iubitŭ, încâtŭ nicĭ acum nu aşŭ voi a resuscita acele suvenirĭ neplăcute în inimile acelui poporŭ."

Cuvintele contelui au produsŭ o impresiune deosebită asupra pescarului.

— „Şi óre se póte, ca iubirea séu ura cutărui poporŭ sĕ ţină anĭ întregĭ?!

— Dér orĭ cum sĕ fiă, vomŭ merge la Boulogne, regele Franciei chiar acum e acolo, precum am auditŭ cu câteva dile înainte de acésta dela unŭ omŭ, care a venitŭ chiar de acolo; regele petrece în Boulogne, pentru a umplea postulŭ de conte devenitŭ din nou vacantŭ; elŭ este uniculŭ după Dumnedeu, la care poţĭ găsi ajutorulŭ de lipsă, pentru a reaşeda pe fiulŭ domnitorului în moştenirea sa. (Va urma).

Atentate cu bombe în Triest.

Desfiinţarea reuniunilorŭ italiene irredentiste „Oberdeuk" şi „Barsanti" de către guvernulŭ italianŭ a făcutŭ, se vede, sânge rĕu între Italienĭ, cărora în anulŭ trecutŭ li-se desfiinţaseră deja de autoritate reuniunile irredentiste „Triest" şi „Trient."

Ca urmare a acestei mĕsurĭ a guvernului italianŭ se consideră atentatulŭ cu bombe, care a fostŭ sĕvêrşitŭ în Triest la 30 Augustŭ n. Şi anume în coridorulŭ casei, în care se lucréză fóia oficială, a esplodatŭ o cutiă de sardele umplută însĕ cu materiă esplosivă. Unŭ copilŭ de 12 anĭ a fostŭ omorîtŭ.

E curiosŭ, că nicĭ despre unŭ altŭ atentatŭ cu bombe, sĕvêrşitŭ la 25 Augustŭ n. totŭ în Triest, telegrafulŭ n'a comunicatŭ nimicŭ. Inaintea clubului reuniunei slave a esplodatŭ o bombă, ce se bănuesce a fi aruncatä totŭ de Italienĭ. Reuniunea tocmai serba o festivitate şi vorba era sĕ fiă acésta conturbată, fiind-că Italienii s'au simţitŭ ofensaţĭ de Slavĭ, dintr'o causă încă neesplicată.

Ca simptomŭ alŭ învĕrşunării poporului italianŭ, din causa desfiinţării reuniunilorŭ irredentiste, se póte considera faptulŭ, că consulatulŭ austro-ungarŭ din Veneţia, precum se anunţă de acolo, e pădītŭ di şi nópte de poliţiă, deóre-ce e temere sĕ nu se sĕvêrşéscă vr'unŭ atentatŭ asupră'i.

Viitórea alianţă triplă.

Din incidentulŭ întrevederei împĕraţilorŭ Germaniei şi Rusiei din dilele trecute, unŭ redactorŭ alŭ „Gazetei din Turin" comunică o conversaţiă, ce a avut'o cu generalulŭ conte de Robilant, când era acesta ambasadorŭ la Viena. După contele Robilant, tripla alianţă se va transforma într'o di şi prin forţa împrejurărilorŭ Rusia va lua în alianţă loculŭ Austro-Ungariei. Motivele, pe care-şĭ sprijinesce diplomaţia italiană tesa sa, suntŭ următórele:

„Imperiulŭ austro-ungarŭ conţine în sine germenii distrucţiunei. Alianţa Germaniei cu Austria, a unui corpŭ plinŭ de viéţă cu unŭ organismŭ bolnavŭ, nu e esplicabilă decâtŭ prin voinţa particulară a marelui cancelarŭ. (D-lŭ Bismack era încă la putere, când d-lŭ de Robilant vorbia astfelŭ.)

„Alianţa Germaniei cu Rusia ar fi multŭ mai logică şi avantagiósă, pentru cele două state. Ruina Austriei n'ar puté decâtŭ sĕ le folosészcă amêndurora. Eu suntŭ convinsŭ, că lucrurile îşĭ vorŭ lua, mai curêndŭ, orĭ mai târdiu, cursulŭ lorŭ naturalŭ şi logicŭ şi că, decă tripla alianţă trebue sĕ dureze, acésta se va face substituindu-se Rusia Austriei.

„Italia va câştiga multŭ din acéstă schimbare: cele mai marĭ aspiraţiunĭ ale sale de viitorŭ vorŭ puté în acestŭ casŭ sĕ se realiseze. Ea va câştiga şi din punctŭ de vedere alŭ politicei sale interióre, căcĭ, ce mĕ privesce pe mine, n'am făcutŭ nicĭ-odată taină că mi-e nepopulară o alianţă, chiar trecĕtóre, a vechei victime cu vechiulŭ sĕu gâde—măcarcă eu însumĭ am contribuitŭ a face acéstă alianţă."

SCIRILE DILEI.

Maiestatea Sa in Oradea-mare. Din Oradea-mare se scrie, că în locuinţele episcopului latinŭ Schlauch se facŭ marĭ pregătirĭ pentru primirea Maiestăţiĭ Sale. Episcopulŭ va pune la disposiţia Pré Inaltului óspe chiar apartamentele sale. Se dice, că oraşulŭ se va împodobi şi mai multe porţĭ triumfale se vorŭ face.

***

In interesulŭ păgubiţilorŭ prin focŭ ministrulŭ de interne a adresatŭ tuturorŭ municipiilorŭ ţĕrii o ordinaţiune-circulară, ca sĕ întreprindă colecte de banĭ. Banii sĕ se trimétă miniteriului, îndată ce au ajunsŭ la cifra de 100 fl., arĕtându-se, decă s'au colectatŭ pentru toţĭ păgubiţii în generalŭ orĭ pentru anumite cumune.

***

Studenţĭ românĭ în Paris suntŭ, după statistica ministerului de instrucţiune francezŭ, 159 pe la diferitele facultăţĭ franceze.

***

Certă în familiă. Deputatulŭ ungurŭ Pazmandy a trimisŭ deputatului Akos Ugron pe martorii sĕi deputaţii Benthaler şi Ivor Kaas, ca sĕ-i cérä lămurirĭ asupra telegramei publicate în „Pesti Hirlap", în care Ugron numise scandalosŭ faptulŭ; că Pazmady i-a pusŭ numele sĕu în modŭ volnicŭ sub unŭ manifestŭ alŭ partidei. Trimişii lui Pazmandy au telegrafatŭ din Cluşiu, că Ugron Akos a declaratŭ, că cu acéstă afacere l'a însărcinat la timpul sĕu pe frate-sĕu Gabor Ugron şi că telegrama din vorbă provine dela acesta. Gabor Ugron a şi declaratŭ, că i-a rĕspunderea pentru acéstă telegramă. In urma acestei scirĭ, Pazmandy a publicatŭ o declaraţiune, în care lasă publiculŭ sĕ judece, a cărui procedere e scandalósă.

***

Seceta in Solnocŭ-Dobâca, unde de vr'o trei lunĭ abia au cădutŭ vr'o douĕtrei ploi locale, a stricatŭ multŭ sĕmĕnăturilorŭ. Cucuruzulŭ a rĕmasŭ îndĕrĕtŭ, fasolea şi castraveţii s'au prăpăditŭ.

***

Diarŭ nou. La 15 Septemvre va apăré „Naţionalulŭ", organŭ liberalŭ-conservatorŭ, sub direcţiunea d-lui deputatŭ I. N. Iancovescu.

***

Focŭ. In curtea preotului românŭ din Mediaşŭ au arsŭ unŭ grajdŭ şi unŭ şopronŭ, împreună cu provisiunile de fênŭ şi paie.

***

Omorŭ. La o cărturărésă din Hunedóra, spune „Sieb. D. Tgbltt", se adunaseră mai mulţĭ ómenĭ. Unŭ puşcăriaşŭ liberatŭ de curênd din temniţa din Gherla, anume Adam Munteanŭ, se duse la cărturărésa şi o provocă pe iubita lui, ce se afla acolo, sĕ mérgă acasă. Deórece acésta nu se duse curêndŭ, veni Munteanŭ a doua óră acolo, împuşcă urechia amantei sale, şi apoi pe cărturărésa în peptŭ, care şi muri; a treia împuşcătură n'a nimeritŭ pe nimenea. Gendarmeria urmăresce pe ucigaşŭ.

***

Jertfa muncei. In Cernatu-de-josŭ, în Săcuime, o fată anume Ana Lucaci a cădutŭ între rótele maşinei de trieratŭ, care au sdrobit'o.

***

Calea ferată vicinală Deşiu-Zelau se va preda la 1 Octemvre n. comunicaţiunei.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biroului de coresp. din Pesta.

Pesta, 3 Septemvre. Baronulŭ Hirsch a dăruitŭ pentru incendiaţii din Ungaria 50,000 fl.

Pojunŭ, 3 Septemvre. Periculŭ de o inuudare cresce mereu. Schela podului pentru corăbii şi podulŭ celŭ nou stabilŭ suntŭ ameninţate. Din prundulŭ deja inundatŭ sosesc scirĭ îngrijitóre.

Viena, 3 Septemvre. Dunărea cresce repede. Localurile suterane ale părţilorŭ mai aşedate ale oraşului suntŭ deja sub apă.

Linz, 3 Septemvre. Dunărea cresce repede. Părţile mai aşedate ale oraşului şi numeróse localităţĭ suntŭ inundate. Multe table de pe coperişele morilorŭ şi multe unelte le duce Dunărea.

Praga, 3 Septemvre. Apa cresce mereu, ţinuturĭ întregĭ suntŭ sub apă. Aci îşĭ părăsescŭ ómenii locuinţele. Unŭ pontonŭ cu 19 pionerĭ a fostŭ răpitŭ de valurĭ. Până acum au dispărutŭ 13 pionerĭ. Representaţiunea în teatrulŭ naţionalŭ cehŭ a trebuitŭ sĕ se 'ntrerupă, deórece apa a pĕtrunsŭ în maşinĕria scenei.

Logodnă. D-lŭ *Demetriu Suciu advocatŭ* în Cehulŭ Sĕlagiului şi posesorŭ în Supurŭ s'a logoditŭ cu D-şóra *Otilia Hosszu*, fica fostului jude reg. Alexiu Hosszu.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 3 Septemvre st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 76	Vênd.	8 82
Argintŭ românescă	„	8.70	„	8.76
Napoleon-d'orĭ	„	8.79	„	8.83
Lire turcescĭ	„	10.15	„	10.20
Imperialĭ	„	9.12	„	9.17
Galbinĭ	„	5.20	„	5.25
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	135.—	„	136.—
Mărcĭ germane	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Septemvre st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	100.95
Renta de hârtiă 5%	99.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	110.—
dto argintŭ	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	89 20
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.25
Renta de hârtiă austriacă	88.05
Renta de argintŭ austriacă	89.55
Renta de aurŭ austriacă	105.55
Losurĭ din 1860	138.25
Acţiunile băncei austro-ungare	969.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	352.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	308.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.30
Napoleon-d'orĭ	9.82
Mărcĭ 100 imp. germane	54.57½
Londra 10 Livres sterlinge	111.05

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 20 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 23 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 10 óre 31 minute séra.

2. Dela Bucureci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 13 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 10 óre 17 minute séra.
Trenulŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 4 óre 20 min. după amédĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accele-ratŭ.	Trenŭ accele-ratŭ	Tren de per-sóne	Tren de per-sóne
Viona	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezŏ-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfaleu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişu	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ accele-ratŭ.	Tren de per-sóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişu	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		
Sighişóra	5.45	8.47		1.35
Elisabetopole	6.12	9.29		1.59
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.32
Copşa mică	6.46	10.32		2.59
	6.48	10.42	11.47	3.13
Micăsasa		11.01	12.04	3.18
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	3.33
Crăciunelu		11.52	12.44	4.03
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.14
	7.58	1.23	1.30	4.36
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.06
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.24
Uióra		2.28	2.23	5.45
Cucerdea	8.45	2.46	2.39	5.51
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.08
Apahida		5.—	4.32	6.42
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	7.52
	10.48	6.05	5.30	8.10
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.30
Ghîrbău		6.42		8.50
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.05
Stana		7.24		9.19
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	9.43
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.02
Bucia		8.49		10.41
Bratca		9.08		10.56
Rév	1.10	9.28	7.51	11.13
Mezŏ-Telegd	1.36	10.04	8.17	11.32
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.07
	2.08	11.06	8.47	12.41
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	1.09
Szolnok	5.11	3.31	11.51	3.03
Budapesta	7.16	6.35	1.55	5.10
	8.40	6.50	2.25	8.15
				10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accele-ratŭ.	Trenu de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bêrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamu		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accele-ratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenu de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulu de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bêrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Simeria (Piski)-Petroşeni

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegu	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşeni	12.—	4.02	8.15

Petroşeni-Simeria (Piski)

	T. omu.	T. omn.	T. omn
Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóră	10.52	5.28

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. d. p.	Tr. om
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.